

Prekancerózní léze vulvy

Škapa P.¹, Robová H.², Rob L.², Zámečník J.¹

¹ Ústav patologie a molekulární medicíny UK 2. LF a FN Motol, Praha, Česká republika

² Gynekologicko-porodnická klinika UK 2. LF a FN Motol, Praha, Česká republika

SOUHRN

Klasifikace prekancerózních lézí vulvy je založena na konceptu vulvární intraepiteliální neoplázie (VIN) s třístupňovým hodnocením závažnosti dysplastických změn (VIN I, II a III). Na základě histologického vzhledu se dysplázie vulvy dělí na VIN obvyklého typu (u-VIN) a VIN diferencovaného typu (d-VIN), které reprezentují dvě základní cesty patogeneze dlaždicobuněčného karcinomu vulvy. Zatímco je u-VIN etiologicky spojená s infekcí lidským papillomavirem (HPV) a histologickým vzhledem odpovídá cervikální intraepiteliální neoplázii, představuje d-VIN HPV negativní směr karcinogeneze spojený s vulvárními dermatózami typu lichen sclerosus (LS) a lichen simplex chronicus (LSC). u-VIN většinou postihuje relativně mladé ženy s anamnézou dalších prekanceróz děložního hrdla, vagíny nebo vulvy. Typickou pacientkou s d-VIN je naopak postmenopauzální žena bez anamnestických dat ostatních dysplastických lézí dolního ženského pohlavního systému. d-VIN převyšuje u-VIN v tendenci ke stromální invazi a biologickým chováním odpovídá karcinomu in situ (VIN III). Paradoxně se v histologickém vyšetření d-VIN jeví jako nenápadná léze s atypiiemi v buňkách bazální vrstvy a s dobře zachovanou diferenciací povrchových partií dlaždicového epitelu, proto bývá při bioptickém vyšetření zaměňována za u-VIN I, LS nebo LSC. Především z důvodu nízké diagnostické reproducibility kategorie u-VIN I, pro pochybnosti o jejím maligním potenciálu a také kvůli problematickému rozlišení u-VIN II a III byla v roce 2004 předložena revidovaná klasifikace VIN, ve které bylo od gradingu prekancerózních lézí vulvy upuštěno - jednotka u-VIN I byla zrušena a u-VIN II a III byly spojeny do jediné kategorie. Termín u-VIN tedy v novém názvosloví reprezentuje high grade prekancerózní léze vulvy asociované s HPV (dříve u-VIN II a III) a d-VIN i nadále odpovídá HPV negativním high grade dyspláziím.

Klíčová slova: vulvární intraepiteliální neoplázie – VIN obvyklého typu – VIN diferencovaného typu – lichen sclerosus – lichen simplex chronicus – HPV

Review of precancerous vulvar lesions

SUMMARY

Classification of squamous vulvar precancerous lesions is based on the concept of vulvar intraepithelial neoplasia (VIN) and incorporates a three grade evaluation of the intensity of dysplastic changes (VIN I, II and III). On the basis of histological features, VIN has been subdivided into the usual VIN (u-VIN) and differentiated VIN (d-VIN), which represent the two basic pathways of the pathogenesis of vulvar squamous cell carcinoma. Although u-VIN is etiologically associated with the human papillomavirus (HPV) infection and histologically corresponds to cervical intraepithelial neoplasia, d-VIN represents the HPV-negative sequence of vulvar carcinogenesis, which is linked to lichen sclerosus (LS) and lichen simplex chronicus (LSC). u-VIN preferentially occurs in relatively young women with a history of cervical, vaginal or vulvar premalignant lesions. On the other hand, d-VIN usually affects postmenopausal women without anamnestic data of other dysplastic lesions of the lower female genital tract. d-VIN is characterized by a higher tendency of stromal invasion than u-VIN and its malignant potential is analogous to carcinoma in situ (VIN III). The histological appearance of d-VIN is subtle with basal atypia and a well-preserved differentiation of the superficial parts of the squamous epithelium, therefore it is frequently misdiagnosed for u-VIN I, LS or LSC in vulvar biopsies. Primarily because of the low diagnostic reproducibility of the u-VIN I category and the doubts about its precancerous potential as well as due to the questionable differentiation between u-VIN II and III, a revised VIN classification was proposed in 2004. The grading of vulvar precancerous lesions was abandoned, the u-VIN I category was discontinued and u-VIN II and III were merged. In the revised terminology, the term u-VIN represents HPV-associated high grade precancerous vulvar lesions (formerly u-VIN II and III) and d-VIN encompasses HPV-negative high grade dysplasias.

Keywords: vulvar intraepithelial neoplasia – VIN of the usual type – VIN of the differentiated type – lichen sclerosus – lichen simplex chronicus – HPV

Cesk Patol 2012; 48(1): 15–21

SPOLEČNÝ KONCEPT PREKANCERÓZ DOLNÍHO ŽENSKÉHO POHLAVNÍHO SYSTÉMU

Vulva, vagína a děložní hrdlo tvoří komplexní anatomickou jednotku s obdobnou histologickou stavbou a predispozicí ke stejným rizikovým faktorům pro vznik prekancerózních lézí a karcinomu. V anglosaské literatuře existuje pro výše popsanou anatomickou oblast termín *lower female genital tract* (LFGT) odpovídající zřídka užívanému českému ekvivalentu *dolní ženský pohlavní systém*. Základním pojítkem v histologické stavbě orgánů LFGT je přítomnost povrchového dlaždicového epitelu, který je vnímavý k sexuálně pře-

✉ Adresa pro korespondenci:

MUDr. Petr Škapa
Ústav patologie a molekulární medicíny
UK 2. LF a FN Motol
V Úvalu 84, 150 06 Praha 5
tel: +420-224 435 623
fax: +420-224 435 620
e-mail: petr.skapa@lfmotol.cuni.cz